

Utvalget for framtidens fellesskole

Notat

Til: Utvalget

Dato:

Fra: Sekretariatet

Saksnr.:

Sak 4-6 Barn og unges trivsel. Om den danske Trivselskommisjonen

Den danske Trivselskommissionen leverte sin rapport 25. februar 2025. Vårt eget utvalgsmedlem Lene Tangaard var et av medlemmene. Sekretariatet oppfatter at den danske rapporten og debatten også er interessant i en norsk kontekst. Og i utvalgets mandat står det blant annet at utvalget skal beskrive utviklingen i trivsel og hvordan denne kan snus i et langsiktig perspektiv.

Lene vil fortelle om arbeidet, anbefalingene og reaksjonene på utvalgsmøtet 23. april. Dette notatet gir en kortfattet bakgrunn for det danske arbeidet, og sier også kort om trivsel i norsk kontekst. Notatet kan ses i sammenheng med notatet om Nasjonalt arbeid for et trygt og godt skolemiljø.

1.1 Bakgrunn

Den danske regjeringen nedsatte Trivselskommissionen i august 2023. Den fikk i oppgave å belyse trivselsutfordringer for barn og unge mellom 0-25 år. De skulle komme med anbefalinger til hvordan forebygge utfordringene og hvordan stryke barn og unges robusthet. Bakgrunn for kommisjonen var at en rekke nyere undersøkelser i Danmark har vist at mistrivsel blant barn og unge har vært en økende utfordring.

Trivselskommissionen fikk i oppdrag å komme med anbefalinger, «der understøtter barn og unges trivsel, myndiggjørelse og livsmod, herunder:

- At alle barn og unge skal indgå i meningsfulde fællesskaber og have trygge relationer i hverdagen (tema 1)
- At alle barn og unge, der er i risiko for eller udviser tegn på mistrivsel, får den rette hjælp i tide (tema 2)
- At alle barn og unge har mod på livet og er robuste til at tackle de udfordringer, som livet bringer (tema 3)
- At alle barn og unge er trygge og kompetente i deres digitale liv og har en god balance mellem fysiske og virtuelle fællesskaber (tema 4)»

Kommisjonen ble bredt sammensatt og ledet av Rasmus Meyer, som er forstander på Krogerup Højskole og utdannet cand.scient.soc. Vårt eget utvalgsmedlem Lene Tangaard var et av 10 øvrige medlemmer, som samlet hadde en bred kunnskap om barn og unges trivsel.

Trivselskommissjonen definerer trivsel slik:

Man trives, når man overordnet set er glad for sit liv. Man trives, når man kan utvikle sig, udfolde sine evner samt indgå i og bidrage til fællesskaber. Man kan trives, selvom man oplever perioder med modgang og udfordringer. Det afgørende er, at man kan håndtere sådanne perioder

For kommisjonen har det vært viktig å påpeke, at det både er et individuelt og et felles ansvar å etablere gode forutsetninger for barn og unges trivsel.

Trivselskommissjonen presenterte 35 anbefalinger, fordelt på åtte temaer. Anbefalingene skal ses som en helhet.

Hele rapporten finnes her:

<https://www.trivselskommissionen.dk/-/media/filer/trivselskommissionen/250224-trivselskommissionens-afrapportering.pdf>

En kortversjon:

<https://www.trivselskommissionen.dk/-/media/filer/trivselskommissionen/250224-kort-om-trivselskommissionens-afrapportering.pdf>

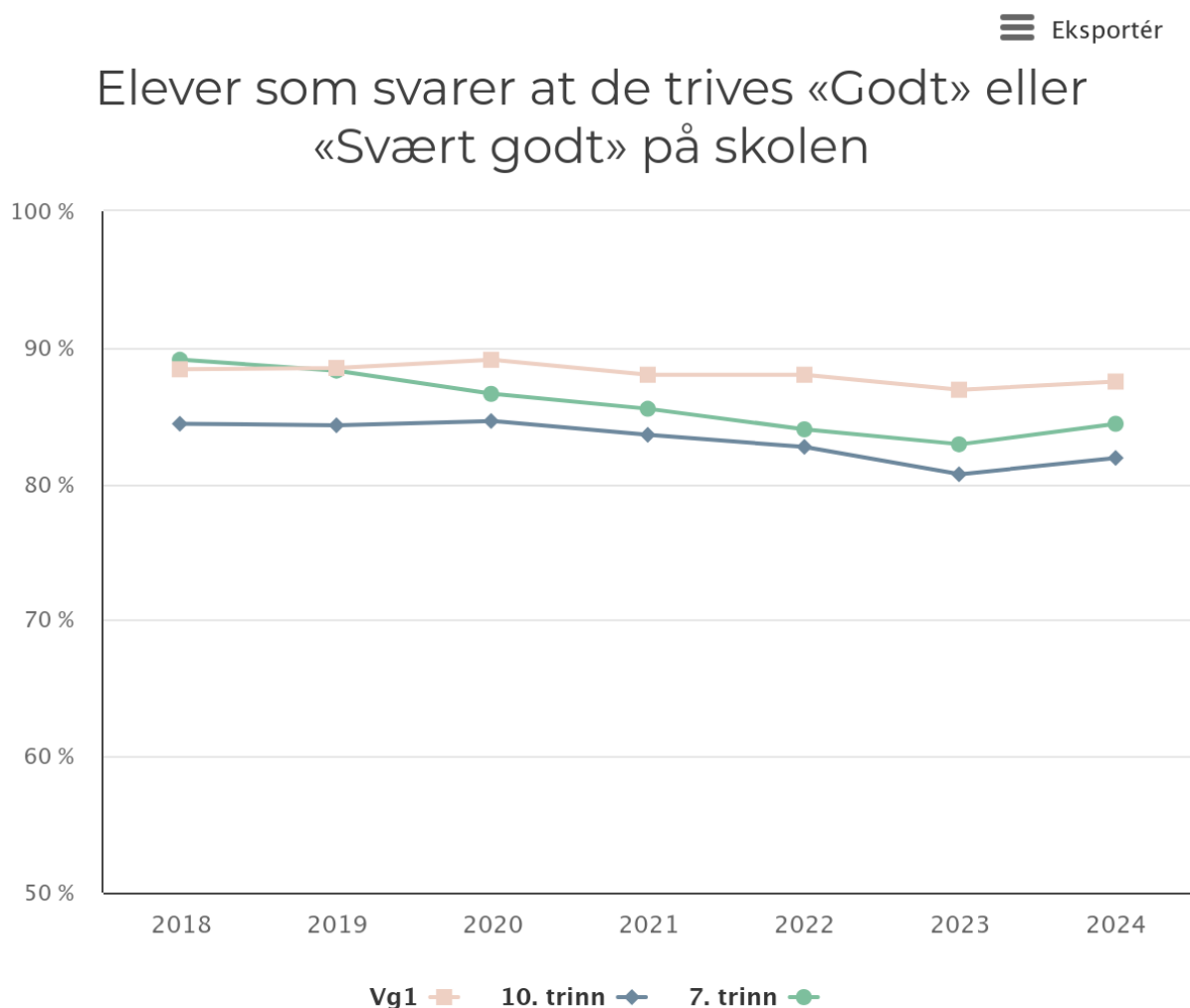
En bakgrunnsrapport:

<https://www.trivselskommissionen.dk/-/media/filer/trivselskommissionen/250224-trivselskommissionens-baggrundsrapport.pdf>

1.2 Trivsel blant norske elever

Elevs trivsel har i internasjonal sammenheng vist en nedadgående trend. I Norge er det også slik at selv om aller fleste elevene trives på skolen, at de opplever tilhørighet og vennskap, så er det samtidig slik at det er en økende andel elever som føler at de ikke passer inn på skolen.

Fra 2018 til 2024 viser Elevundersøkelsen at andelen elever på 7. trinn som svarer at de trives på skolen har gått ned fra 89 til 84 prosent ([Utdanningsdirektoratet 2025](#)). Andelen som trives, er litt lavere på 10. trinn enn på 7. trinn og høyere igjen på vg1. Etter flere år med nedgang i elevenes trivsel går andelen elever som trives litt opp for alle tre trinn i 2024.

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Ungdata viser samme tendens - andelen som rapporterte at de trives på ungdomsskolen, gikk ned fra 93 prosent i 2015 til 84 prosent i 2024 (Nova Rapport 6/24).

Ungdata-undersøkelsen viser også en betydelig økning i andelen elever som kjeder seg. På ungdomsskolen har andelen økt fra 69 til 82 prosent for gutter. Det er også en økning i andelen som ofte gruer seg til å gå på skolen.

I en nylig publisert artikkel, ser Bakken og Ljunggren på endringer i elevers skoletrivsel i perioden 2014 – 2022. Artikkelen baserer seg på en stor mengde data fra spørreundersøkelsen Ungdata gjennomført i denne perioden.

I artikkelen peker de på at det har «foregått en betydelig forskyvning fra grupper kjennetegnet av høy trivsel, over mot grupper preget av direkte mistrivsel. Disse forskyvningene har i all hovedsak skjedd på tvers av kjønn, alder og sosioøkonomisk familiebakgrunn.» Forskerne viser også at det er en «sammenheng mellom endringer i ungdoms skjermbruk, rapporterte psykiske plager og forskyvninger i trivselsprofilene.»